

SZAKMAI BESZÁMOLÓ
A MAGYAR NEMZETI LEVÉLTÁR BÉKÉS MEGYEI LEVÉLTÁRA
SZAKKÖNYVTÁRÁNAK 2021. ÉVI ÁLLOMÁNYGYARAPÍTÁSA

A Magyar Nemzeti Levéltár Békés Megyei Levéltára Könyvtára – mint szakkönyvtári gyűjtemény – állományalakításában kezdettől fogva központi szerepet töltenek be a levéltári segédletek, a forráskiadványok, a hatóság- és hivataltörténet körébe tartozó írások. Helyet kapnak benne a történelmi segédtudományokat, az állam- és jogtörténetet, a gazdaságtörténetet, a közigazgatás-, társadalom- és művelődéstörténetet érintő alapvető összefoglalások, a témát lefedő legfontosabb bibliográfiai összeállítások. A gazdag helytörténeti irodalom, a törvények, rendeletek, hivatalos kiadványok széles köre, a tisztii cím- és névtárak, valamint az iskolai értesítők az állomány leggyakrabban forgatott darabjai.

A szakkönyvtár állományába 2020. december 31-én 23 241 kötet – 18 471 leltári egység – tartozott. Beletartoznak ebbe a Nemzeti Kulturális Alap Levéltári Szakmai Kollégiuma 2009–2015. évi döntései értelmében elnyert, alkalmanként 300 000–350 000 forint között változó összegű támogatásaiból beszerzett kiadványok is. Az NKA a 2020. október 30-án benyújtott újabb pályázatunk megvalósítását – 24110/00817. számon – további 200 000 forinttal támogatta. A kiadványok beszerzésére 2021 júniusától júliusáig került sor. Ezzel az állomány-gyarapítással a könyvek terén az elmúlt években tapasztalható jelentős elmaradást sikerült mérsékelni. A megvásárolt kiadványok szakkönyvtárunk állomány-nyilvántartásába bevezetésére kerültek, a 18 611–18 664. közti leltári számokat foglalják el. Ugyancsak teljesült a bibliográfiai számbavétel: valamennyi könyv példányadatokkal együtt elérhető integrált e-Corvina könyvtári katalógusunkban (<http://corvina.monguz.hu:8080/orlev.beml/CorvinaWeb?action=advancedsearchpage>). A Támogatási szerződés 10. pontja értelmében a kötetek belső borítóoldalára minden esetben megtörtént az NKA teljes nevét, emblémáját és a támogatás tényét feltüntető matrica beragasztása. A szakmai beszámolóhoz csatolt melléklet rögzíti a dokumentumok szerzőjét, címét, a vételárát, valamint a jelzet rovatban a szakkönyvtári állomány-nyilvántartási számot.

A beszerzett kötetek révén a levéltári feldolgozó munka, a tudományos-módszertani tevékenység naprakésszé, korszerűbbé válhat, s a kutató- és ügyfélszolgálatot felkereső érdeklődők tájékoztatása ugyancsak magasabb színvonalon történhet.

Sáfi Gyula
Sáfi Gyula
levéltár-igazgató

Gyula, 2021. október 19.

CÍM (szakmai leírással)	Vételár	Jelzet	
<p>Gróf Székely László önéletírása - Magyar családtörténetek: Források 1. Bp., 2020.</p> <p><i>Az elmúlt évtizedekben nyilvánvalóvá vált, hogy nem csupán a történelem társadalmi felépítésében derekasan részt vállaló nagy emberek memoárjait vagy naplóit érdemes sajtó alá rendezni, hanem akár irodalmi, akár történelmi szerepvállalásuk folytán kevésbé jelentős emlékirók munkáit is, akikből hiányzik ugyan a történelmi látásmód, elbeszéléseik mégis híven tükrözik koruk társadalmi és kulturális életét. Egy ilyen, sok szempontból marginálisnak tekinthető 18. századi önéletírás Székely Lászlóé (1716-1772) is, melynek kiadására vállalkoztunk. A szerző csalódásokkal és tragédiákkal övezett élettörténete az erdélyi családok hétköznapjaival ismerteti meg az olvasót. Ezekben a történetekben édesekről, mostohákról, az árvaság érzelmi, de főleg anyagi veszteségeiről, a testvéri szeretetről vagy ennek hiányáról, esetenként pedig a vérségi kötődéseket felülíró, érzelmi alapon szerveződő barátságokról is olvashat az érdeklődő. A végső kép korántsem letisztult, hanem mozaikos, akárcsak azok a családszerkezetek, amelyekben a szerző nagyszülei és szülei éltek.</i></p>	3052	18615	
<p>Horváth Gergely Krisztián (szerk.): Vidéktörténet 2. - Területi-társadalmi törésvonalak és a boldogulás útjai. Bp., 2019.</p> <p><i>A kvantitatív történelmi földrajzi elemzéstől a művészettörténelmi, vallási néprajzi kutatáson át a társadalomtörténetig nyúlik a kötet által átfogott diszciplináris ív. A tanulmányok összességében mégis két markáns pólus köré szerveződnek: egyrészt a vidéki területek területi-társadalmi törésvonalainak alakzatait és gyökereit, másrészt az egyéni-közösségi boldogulás útjait elemzik.</i></p>	2465	18616	

<p>Kisantal Tamás: Az emlékezet és a felejtés helyei - A vészorkorszak ábrázolásmódjai a magyar irodalomban a háború utáni években. Bp., 2020.</p> <p><i>A közvélekedés szerint a vészorkorszak és a holokauszt eseményeiről a háború után sokáig nem beszéltek, egyáltalán nem vagy csak alig jelentek meg irodalmi és történetírói munkák e témáról, és csupán az 1970-es évektől (de még inkább a rendszerváltás után) vált nyilvánossá e problémakör. E könyv egyik tétje éppen az, hogy ezt a széles körben kialakult nézetet eloszlassa, illetve pontosítsa, és bemutassa, hogy a háború utáni másfél évtizedben milyen módon ábrázolták a vészorkorszakot a magyar irodalomban. Az 1945 utáni években ugyanis kifejezetten sok ilyen témájú mű jelent meg, és később csökkent ugyan a számuk, teljes hallgatásról még az 1950-es években sem beszélhetünk. Javarészt elfeledett szövegek kerülnek elő, és vizsgálatuk révén az emlékezet és a feledés mechanizmusába pillanthatunk bele. Színre lépnek humoristák (Királyhegyi Pál, Török Rezső), írók (Déry Tibor, Karinthy Ferenc, Hegedűs Géza), illetve olyan memoárszerzők, akiket manapság gyakran megjelentetnek, ám korabeli fogadtatásuk meglehetősen ellentmondásos volt (Nyiszli Miklós). A kötet tehát a holokauszt korai magyar irodalmi reprezentációnak átfogó feltérképezésére vállalkozó hiánypótló munka.</i></p>	3825	18617	
<p>Lukács Anikó: Nemzeti divat Pesten a 19. században. Bp., 2017.</p> <p><i>A 19. század 20-as éveitől kezdve Magyarországon a nemzet került a gondolkodás és a közbeszéd középpontjába. A viták nemcsak az országgyűlésen és más politikai fórumokon zajlottak. A bálokon, divatlapokban és általában a nyilvánosság színterein a nemzeti problematika mindenki számára érthető formában jelent meg: a nyelv, a zene és a tánc mellett az öltözék lett a nemzetiesedés mértékének mutatója. A kötet azt mutatja be, hogy elsősorban a divatsajtó és másodsorban a divatos holmik előállítói milyen kollektív képzetek mozgósításával próbálták rávenni olvasóikat, hogy egy olyan időszakban, amikor már több mint egy évszázada a párizsi, illetve bécsi divat határozta meg a városi, úri öltözködést, magyar nemzeti öltözetet vásároljanak és viseljenek; a mindig változó, újdonságot kínáló divat helyett állandó szokást hozzanak létre, és ahhoz alkalmazkodjanak külső megjelenésükben.</i></p>	2125	18618	

<p>Bicsérdy Gábor: Rövidítések enciklopédiája - 12000 magyar és idegen nyelvű rövidítés, mozaikszó feloldása és magyarázata. Bp., 2012.</p> <p><i>Napjaink felgyorsult világában egyre több rövidítést és mozaikszót használunk. Ezért szükséges a Rövidítések enciklopédiája, amely értelmezi és megmagyarázza a nagy számban és gyorsan felbukkanó rövidített nyelvi alakokat. Nemcsak a magyar nyelv él szavak, szókapcsolatok rövidítésével, hanem az idegen nyelvek is. Mivel a tudományok és a technika, technológia fejlődésében élen járó országok angol nyelvűek, illetve a nemzetközi kommunikáció nyelve mára szinte kizárólagosan az angol, érthető, hogy az angol nyelvben születik a 21. század elején a legtöbb rövidítés, amelyek aztán szinte az egész világon elterjednek.</i></p> <p><i>A TINTA Könyvkiadó Rövidítések enciklopédiájának megjelenését többéves gyűjtőmunka előzte meg. Az összeállítás nagyságára jellemző, hogy 67 szakterületről pontosan 12 150 rövidítést tartalmaz és dolgoz fel. A szótározott rövidítések közül 5320 magyar, a fennmaradó 6830 pedig idegen nyelvű. A legtöbb rövidítést a következő területekről, illetve témakörökből találjuk: orvostudomány, szervezet-egyesület, vallás, földrajz, politika, informatika.</i></p> <p><i>A néhány éve felbukkant „SMS-nyelvből” is szép számú adat került szótározásra és értelmezésre: ír6sz, mléxm, QK stb. A gyűjteményben megtalálhatók az új, csupán néhány éves rövidítések mellett a régebbi, tradicionálisak is, mint pl.: FÉG, ONCSA, szmk.</i></p> <p><i>A Rövidítések enciklopédiájában a szócikkek felépítése a következő:</i></p> <p><i>1. A rövidítés, 2. A rövidítés feloldása, 3. A rövidítés nyelve vagy forrásnyelve, 4. A fogalom szakterülete, 5. A rövidítés kifejtése, magyarázata.</i></p> <p><i>Az eredményes használatot a kézikönyvben 1100 utalás segíti.</i></p> <p><i>A most közreadott munka a kevés magyar előzményből is kiemelkedik azzal az újdonságával, hogy nemcsak kifejti, feloldja a vastag betűs rövidítést az eredetileg rövidített szó vagy szavak teljes megadásával, hanem tájékoztat arról is, hogy az adott rövidítés milyen fogalmat takar. Ezt a jelen gyűjtemény nevében az „enciklopédia” szóval jelöltük.</i></p> <p><i>A Rövidítések enciklopédiáját ajánljuk azoknak, akik kíváncsiak arra, hogy egy-egy rövidítés vagy mozaikszó mit is jelent, és sikeresen akarnak tájékozódni arról, hogy egy rövidítés mögött pontosan milyen fogalom is rejlik. A kézikönyv olvasmánynak is érdekes, segítségével többek között a technika, a kultúra, a művészetek, a tudomány, a politika és a sport területére tehetünk izgalmas utazást.</i></p>		5691	18619
--	--	------	-------

<p>Romsics Ignác: Nemzet, nemzetiség és állam - Kelet-Közép- és Délkelet-Európában a 19. és 20. században. Bp., 2020.</p> <p><i>18. és a 19. század fordulóján Kelet-Közép- és Délkelet-Európa 24 nagy és több kisebb népcsoportjának a tagjai három nagy multietnikus politikai egység, az Oszmán, a Habsburg és az Orosz Birodalom alattvalói voltak. Az azóta eltelt több mint 200 év folyamán a régió politikai térképe alaposan átalakult. A nagy birodalmak helyén kisebb és nyelvi-kulturális szempontból homogénebb politikai szerveződések - zömmel nemzetállamok - jöttek létre. Ezek száma ma 21. Nemzet, nemzetiség és állam viszonyának diszharmóniája mindazonáltal nem tűnt el, csupán új formákat öltött. A nacionalizmus ma is a térség egyik meghatározó eszméje. E kötet tárgya a régió nemzetállami átalakulásának és ezzel összefüggésben a nemzetileg motivált államközi és államon belüli ellentétek történeti alakulásának a bemutatása, valamint a konfliktuskezelés technikáinak áttekintése és értékelése.</i></p> <p><i>A kötet jó szívvel ajánlható mindazoknak, akik a napi híradásoknál, politikai nyilatkozatoknál és jószándékú, ám gyakran mégis felszínes szövegekkel mélyebben, a történelmi megismerés és megértés igényével szeretnének eligazodni közelmúltunk és napjaink egyik legösszetettebb és legnehezebben érthető problémakörében.</i></p>	3825	18620	
<p>Parlamentarizmustól a diktatúráig (1944-1949). Bp., 2017.</p> <p><i>A második világháborút követően egyszerre köszöntött Magyarországra a szabadság víziója és a megszállás valósága. Az új, demokratikus intézményrendszer kiépítése akadozott, a háborús bűnösök felelősségre vonása rövid időn belül jogszerűtlen leszámolássá változott, a Szovjetunió által támogatott kommunisták pedig fokozatosan elfoglalták a legfontosabb hatalmi pozíciókat. 1948-49-re teljesen kiépült a diktatúra intézményrendszere, ekkorra már nemcsak a háború előtti államberendezkedést bontották le teljesen, hanem mindazt, ami 1945 és 1947 között felépült. Kötetünk a korszak - formálisan - legfontosabb intézménye, a parlament történetét állítja középpontjába. Az 1944 vége és 1949 tavasza között működő három csonka ciklus közül a legelső törvényhozó testület saját magát is ideiglenesnek nevezte. A második szép reményekkel indult, hiszen a nyugati sajtó is elismerően írt az 1945. november 4-i választásokról és azok eredményeiről, ám a szintén rövidre sikeredett harmadik ciklus diktatúrába torkollott. Az ezekben az években kiépülő sztálini típusú diktatúrában a demokrácia erői számára az országgyűlés jelentette az utolsó olyan fórumot, ahol az ellenzék többé-kevésbé nyíltan fogalmazhatott meg kritikát a hatalomra törő önkényuralommal szemben.</i></p>	6150	18621	

<p>A vélemény-sajtótól a tömegsajtóig - Fejezetek a magyar újságírás történetéből. Bp., 2017.</p> <p><i>A kötetben közölt tanulmányok - amelyek közül néhány előadásként is elhangzott az MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont Médiatörténeti Kutatócsoportjának konferenciáján 2015 decemberében - a "hosszú 19. század" sajtótörténetének különböző részterületeit vizsgálják.</i></p> <p><i>Ez a korszak komoly változásokat hozott a sajtó működésében, hiszen a társadalmi és technikai fejlődésnek köszönhetően a korábban szinte kizárólag csak a művelt elitet megszólító médium fokozatosan tömegtermékké vált, széles rétegek számára ekkor váltak elérhetővé először a modern hírközlés által nyújtott szolgáltatások.</i></p>	1955	18622	
<p>Gál Mihály: Cenzúrák és cenzúrák - Az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság tevékenysége 1920-1948. Bp., 2020.</p> <p><i>A szerző ebben a munkájában a magyarországi filmcenzúra létrejöttét és majd három évtizedes működését elemzi. Az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság 1920-tól végezte a magyar és külföldi filmek nyilvános előadásának, belföldi forgalmazásának és külföldre vitelének ellenőrzését, ez irányú döntéseivel erőteljesen befolyásolta a hazai mozgóképkultúra formálódását.</i></p> <p><i>A bevezető tanulmányban a szerző az első magyarországi filmvetítésektől az 1948-as megszüntetéséig részletezi, miként jött létre a bizottság, hogyan dolgozott s változott létének 28 éve alatt, majd nagyjából 200 film cenzúradöntését közli: bemutatja, milyen módosításokat, kivágásokat rendelt el egy-egy alkotás esetében.</i></p> <p><i>E kötetével a szerző - a korábbiakhoz hasonlóan - a magyar kultúr-, ezen belül filmforgalmazás-történet egyik kevésbé feltárt területét ismerteti meg az olvasókkal, éppen 100 évvel a filmcenzúra megalakulása után.</i></p>	5100	18623	

<p>Szőts Zoltán Oszkár: Az első világháború az 1945 előtti magyar történetírásban - Nézőpontok, műfajok, intézmények. Bp., 2020.</p> <p><i>Az első világháborúval foglalkozó szerzők első generációját az a korosztály jelenti, amelyik megélte a világhéget. A tudományos feldolgozás igénye már a hadüzenet elküldése után felmerült, és a háború első hónapjaiban meg is kezdődött a munka, amely lényegében a második világháborúig folyamatos volt. 1945 után új szemlélet vert gyökeret, s azóta még újabbak születtek. A Nagy Háborúról könyvtárnyi irodalom született 1914 óta, ugyanakkor magyarországi historiográfiájáról nem készült még átfogó áttekintés. Az olvasó által kézben tartott kötet ezt a hiányt pótolja. Részletesen bemutatja az 1945 előtt alkotó szerzők munkásságát, összehasonlítja szemléletüket a kommunista hatalomátvétel után meggyökerező új álláspontokkal, majd eljut napjaink szakirodalmáig. Milyen jellemzői voltak az első világháborúval foglalkozó műveknek 1945 előtt? Milyen csoportokra oszthatók? Milyen intézménytörténeti háttér segítette a munkák és gyűjtemények létrejöttét? Hogyan éltek tovább a jellemző szemléletmódok? Miként tekinthetünk rájuk a mából nézve? A világháború történetét 1945 előtt feldolgozó írások műfaji sokszínűségének, kutatási eredményeinek, vitáinak, elfogultságainak részletes, nagy bibliográfiai apparátust mozgató bemutatásával többek között ezekre a kérdésekre kaphatunk választ a kötetből, amely remélhetőleg nemcsak a történész szakma számára nyújt hasznos áttekintést, hanem a téma iránt érdeklődő laikus olvasókat is további tájékozódásra ösztönöz majd.</i></p> <p>- Szőts Zoltán Oszkár (1979) Phd, történész, a Nemzeti Emlékezet Bizottsága Hivatalának tudományos kutatója, az Újkor.hu - A velünk élő történelem című ismeretterjesztő portál főszerkesztője. Korábbi kötete: Az Országos Széchényi Könyvtár egykori első világháborús gyűjteménye. Budapest, OSZK-Gondolat, 2014.</p>		2975	18624
---	--	------	-------

<p>Éger György (szerk.): Magyarok Romániában 1990-2015 - Tanulmányok az erdélyi magyarságról. Bp., 2017. <i>Ez a kötet az erdélyi magyarság utóbbi negyedszázadának demográfiai, társadalmi, nyelvhasználati, oktatási, jogi, politikai, vallási, médiaviszonyait elemzi egy 1918-1989 közti történeti áttekintéssel kiegészítve. A helyzetképen túl a tanulmánykötet központi kérdése a magyarok Románián belüli integrációjának kerete és a kisebbségi közösség ehhez való viszonya. Könyvünk nem szenvedés- vagy hanyatlástörténet, hanem a meghatározó adottságokat és folyamatokat akarjuk a kor tudományosságának szintjén értelmezni. Egy olyan közösséget szeretnénk bemutatni, amelyik az elmúlt évszázad, különösen az utóbbi 25 év változó romániai, magyar-román és tágabb regionális, nemzetközi viszonyai között adottságaival és forrásaival keresi a helyét. Ebben pedig meghatározó az elitek és az intézményes keretek szerepe. A kötet szerzői jórészt a kolozsvári és a budapesti kisebbségkutató intézetek munkatársai.</i></p>	<p>3817</p>	<p>18625</p>	
---	-------------	--------------	--

<p>Rendszerváltás. Bp., 2018. (Nemzet és emlékezet)</p> <p><i>A helsinki emberi jogi elvek elfogadása érzékeny pontjukon érintette a kommunista diktatúrákat, amelyek sem jóléti ígéreteiket, sem az igazságosabb társadalom megvalósítására tett ígéretüket nem tudták beváltani, holott ezekre hivatkozva kárhoztatták jogfosztottságra alattvalóikat. Az 1987 és 1990 között végbement kelet- és közép-európai rendszerváltások egyik legfeltűnőbb jellegzetessége ugyanis éppen az volt, hogy a hatalom gyakorlói egy idő után kifogytak a szavakból. Már önmaguk számára sem tudtak értelmes magyarázatot adni arra, miért is kellene érintetlenül hagyni hatalmi privilégiumaikat. Ahogy fogytak a szavak, úgy csökkent az elszántságuk is arra, hogy erőszakkal állják útját a demokratikus folyamatoknak, mint ahogy tették ezt 1953-ban Berlinben, 1956-ban Budapesten, 1968-ban Prágában vagy 1981-ben Varsóban. Nem kevésbé fontos rámutatni arra, hogy az emberi jogi doktrína térhódítása nemcsak a hatalomra, hanem a hatalom ellenzékeire is hatással volt. Részben kiszorította, részben új keretbe ágyazta a hagyományos antikommunista érvkészletet. Az emberi jogi alapon álló kelet- és közép-európai ellenzék nemzeti függetlenséget követelt ugyan, de nem volt (szükségképpen) nacionalista. Kiállt a kisebbségek jogaiért, de ugyanakkor háritani tudta az irredentizmus és a nemzeti sovinizmus vádját, mert a kisebbségi jogok követelését a demokratikus jogok és intézmények követelésével kapcsolta össze. Kiállt a vallás szabadsága mellett, de nem volt klerikális:ragaszkodott az állam és az egyház szétválasztásához. Szembefordult a hatalomgyakorlók privilégiumaival, de mentes volt a faji/etnikai,vallási vagy társadalmi elitizmustól, arisztokratizmustól. Világossá tette, hogy nem pusztán a hatalomváltás, a hatalmat gyakorló elit lecserélése a célja, hanem a politikai közösség újraalapítása. Mindezzel olyan keretet kínált, amellyel a nyugati demokráciák közvéleménye is kételyek nélkül azonosulni tudott.</i></p>	<p>7633</p>	<p>18626</p>	
---	-------------	--------------	--

<p>Szemerényi Ágnes: Szólások és közmondások. Bp., 2019.</p> <p><i>A magyar művelődéstörténet fényes csillaga, Baranyi Decsi Csimor János 1598-ban először állított össze magyar közmondás- és szólásgyűjteményt. Ettől az időtől kezdve folyamatosan jelennek meg ilyen jellegű gyűjtemények. Kötetünk e történeti munkákban megjelenő közmondásokat és szólásokat mutatja be napjainkig, kiegészítve a különböző folyóiratokban található példákkal. A közmondásokat és szólásokat folklórműfajnak tartjuk, de helyesebb, ha szóbeliséget mondunk, mert azok a helyzetek, amelyekben elhangzanak, nem csupán a folklór körébe tartoznak, hanem az emberi kommunikáció számtalan esetében létrejöhetnek. Használatuk nem kötődik egy társadalmi osztályhoz vagy réteghez, jóllehet a kedveltségük és alkalmazásuk közötti különbségek történelmileg nyomon követhetők. Közmondások és szólások még ma is gyűjthetők, falun és városban, magas iskolázottságú emberek beszédében éppúgy előfordulnak, mint az írást nem ismerőkében. Már nem gondoljuk azt, hogy kollektív bölcsesség eredményei, hanem sokkal inkább igazat adunk Dugonics Andrásnak, aki ezt írta: "Mert minden Közmondásnak eleje egy embertől származott, a többiekre az-után-terjedett."</i></p>	5933	18627	
---	------	-------	--

<p>Katona Anikó (et al.): Propaganda az I. világháborúban - Az Országos Széchényi Könyvtár kiállítása 2015. október 16. - 2016. április 9. Bp., 2016.</p> <p><i>A rendkívül nagy igényel elkészített kötet a Propaganda az I. világháborúban című (2015. október 16. - 2016. április 9.) centenáriumi nagykiállítás anyagának angol-magyar nyelvű katalógusa, amely 24 tematikus fejezetbe és a propaganda három nagy területét átfogó bevezető tanulmányba foglalja kiváló szaktudással megmórgatott és felépített széles panorámáját.</i></p> <p><i>Az első világháború volt az a világtörténelmi esemény, amelyben már főszerepet játszott a propaganda. A totális háború megkövetelte a közvélemény támogatását, így valamennyi hadban álló ország figyelmet fordított a lakosság hazafias és harcias lelkesedésének fenntartására, mert - Harold D. Lasswell politológus gondolatát kölcsönözve - egyetlen kormányzat sem remélhette a győzelmet egy mögötte álló egységes nemzet nélkül, amellyel pedig csak úgy rendelkezhetett, hogy kontrollálni igyekezett az emberek gondolkodását.</i></p> <p><i>Az Országos Széchényi Könyvtár kiállítása a hazai centenáriumi kiállítások közt egyedülálló módon mindenekelőtt erre a radikálisan új jelenségre kívánta felhívni a figyelmet, felrajzolva az első világháború magyar propagandájának természetrajzát és alakulásrendjét. A kiállítás anyagával és elrendezésével olyan kérdésekre kereste a választ, hogy hogyan működtek a lelkesítés különböző formái a Monarchia magyar felében, milyen technikákkal igyekeztek mindezt fenntartani, s milyen médiumokat használtak ehhez száz évvel ezelőtt.</i></p> <p><i>Vajon milyen képet közvetített a háborúról a korabeli média, és mi köze volt ennek a harcterek valóságához? És vajon voltak-e olyanok, akik mertek ellentmondani a propagandaszólalomoknak?</i></p> <p><i>Az OSZK nagykiállítását gazdag tárgyi anyag és izgalmas interaktív látványelemek egészítették ki, amelyek segítségével megmutatkozott a teljes háborús lelkesedéstől a kiábrándulásig vezető folyamat, amit - ahogyan a tárlaton - a kötetünkben is a világháborús emlékművek zártak le.</i></p>		5382	18628
---	--	------	-------

<p>Kéri Katalin: Leánynevelés és női művelődés az újkori Magyarországon - Nemzetközi kitekintéssel és nőtörténeti alapozással. Bp., 2019.</p> <p><i>A könyv szintézisre építő igénnyel mutatja be az újkori magyarországi nőnevelés magyar nyelvű, nyomtatott forrásokra alapozott történetét. A kötet alapjául szolgáló, csaknem három évtizedes kutatás főként a középső és felső társadalmi rétegekhez tartozó magyarországi és erdélyi lányok és nők történetét, nevelés- és művelődéstörténetét vizsgálja széleskörű nemzetközi beágyazottsággal és összehasonlításokkal, az önmagában is igen tág témakört nőtörténeti kontextusba helyezve. A kötet középpontjában a 17-18. század fordulójától a 20. század elejéig terjedő bő két évszázad áll, ami nevelés-, művelődés-, társadalom-, nő-, eszme-, politika- és gazdaságtörténeti szempontból is több, önmagában is tanulmányozásra méltó korszakot foglal magába. A tág időkeretek kijelölését annak a folyamatnak a nyomon követése indokolta, hogy az újkor kezdeti, a hagyományos nőideál szerinti lánynevelést célul tűző lépéseitől hogyan "születik meg" a 20. század elejére az a "modern" nő, aki - ha korlátok közé szorítottan is - először részesülhetett a férfiakéhoz hasonló képzésben valamennyi iskolai szinten, és korábban soha nem látott módon élhetett a kor művelődési lehetőségeivel. A szerző sokszempontú, alapos vizsgálata megmutatja, hogy a nőnevelés kibontakozása egyértelműen a rendi társadalmat fokozatosan lebontó sokszínű emancipáció egyik részfolyamataként értelmezhető.</i></p>	6500	18629	
<p>Gyermekeknek kézikönyvecskék - Gyermeknevelési és illemtankönyvek a 16-18. századból. Bp., 2019.</p> <p><i>Művelődés- és mentalistástörténeti kutatások kiindulópontja lehet ez a kötet, amelyet a neveléstörténettel foglalkozók is haszonnal forgathatnak.</i></p>	2720	18630	

<p>Ungváry Krisztián: Horthy Miklós - A kormányzó és felelőssége 1920-1944. Bp., 2020. <i>1920 márciusában Horthy Miklóst Magyarország kormányzójává választották. Személye és közel negyedszázados regnálása körül azonban mind a mai napig komoly emlékezetpolitikai és közéleti viták dúlnak. Hívei szerint ő konszolidálta az országot, mindent megtett azért, hogy Magyarország a lehető legkisebb veszteséggel kerüljön ki a háborúból, ráadásul a magyar zsidóság egy részének megmenekülése is neki köszönhető. Ellenfelei mindezt másképpen gondolják. A kormányzó döntéseinek objektív, történeti elemzése ugyanakkor segíthet abban, hogy elfogultságoktól és ideológiai elkötelezettségektől mentesen közelítsünk ehhez a kérdéshez.</i></p> <p><i>Ungváry Krisztián új kötetében arra keresi a választ, hogy milyen felelőssége volt Horthy Miklósnak Magyarország sorsának alakulásában, különösen második világháborús szerepvállalásában és a magyar zsidóság 1944-es tragédiájában. A szerző az összes eddigi kutatási eredményt felhasználva tematikus kérdések köré csoportosítja Horthy politikusi működését, megkísérli pontosan rekonstruálni mozgástereit, és a korban érvényes jogi és politikai elvárásokat és lehetőségeket figyelembe véve egyenként teszi mérlegre a kormányzó legfontosabb döntéseit és választásait, amelyek alapvetően befolyásolták Magyarország lakóinak életét 1920 és 1944 között.</i></p>	3400	18631	
<p>Anjou-kori oklevéltár XXXVI. 1352. Szeged, 2018. <i>E sorozat köteteiben mindazon levéltári források helyet kapnak, amelyek 1301. január 1. és 1387. március 30. között keletkeztek, s az Anjou-kori Magyarország területére vonatkoznak. A kötetek minden egyes okmányt közölnek - jobbára regeszta formájában -, függetlenül attól, hogy már megjelent nyomtatásban vagy sem. A regeszták nyelve magyar, bizonyos szakkifejezések és a keltezésre vonatkozó rész az irat eredeti nyelvén szerepelnek. A regeszták az oklevél minden egyes személy- és helynevet tartalmazzák, amennyiben azoknak magyarországi vonatkozásuk van. A kötetek mindegyikét mutató zárja.</i></p>	4080	18632	
<p>Anjou-kori oklevéltár XLVIII. 1364. Szeged, 2018. <i>E sorozat köteteiben mindazon levéltári források helyet kapnak, amelyek 1301. január 1. és 1387. március 30. között keletkeztek, s az Anjou-kori Magyarország területére vonatkoznak. A kötetek minden egyes okmányt közölnek - jobbára regeszta formájában -, függetlenül attól, hogy már megjelent nyomtatásban vagy sem. A regeszták nyelve magyar, bizonyos szakkifejezések és a keltezésre vonatkozó rész az irat eredeti nyelvén szerepelnek. A regeszták az oklevél minden egyes személy- és helynevet tartalmazzák, amennyiben azoknak magyarországi vonatkozásuk van. A kötetek mindegyikét mutató zárja.</i></p>	4080	18633	

<p>A Bandholtz-napló - Román megszállás Magyarországon - Harry Hill Bandholtz dandártábornoknak, a magyarországi szövetséges katonai misszió amerikai tagjának feljegyzései 1919-1920 között. Bp., 2020.</p> <p><i>Az I. világháború utáni időszak Magyarország történetének egyik mélypontja. A vereség következtében milliók váltak földönfutóvá, a dualista monarchia felbomlott, az őszirózsás forradalmat követő proletárdiktatúra terroruralmat szabadított a lakosságra. A történelmi országot a győztesek feldarabolták, az állam területén mindenféle idegen csapatok állomásoztak. A román haderő a Tiszánál vereséget mért a Tanácsköztársaság hadseregére, az antant tilalma ellenére benyomult Budapestre, majd a modern kori háborúk történetében példátlan fosztogatásba kezdett.</i></p> <p><i>A nagyhatalmak egy-egy amerikai, brit, francia és olasz tábornok részvételével katonai bizottságot alakítottak Budapesten azzal a céllal, hogy kikényszerítsék a román csapatok kivonását a fővárosból, majd visszavonását a kijelölt demarkációs vonalak mögé. Az antant-misszióban az Egyesült Államokat Harry Hill Bandholtz dandártábornok képviselte, aki átlátott román szövetségesei időhúzó taktikáján, a főparancsnok hazugságain, a leplezetlen szabad rablás pedig felháborította.</i></p> <p><i>Bandholtz tábornok bátor fellépésével megakadályozta, hogy a Magyar Nemzeti Múzeum kincseit Romániába szállítsák, és ezzel örök időkre kivívta a magyarok tiszteletét és háláját. Budapesti naplója a korszak egyik legpontosabb és leghitelesebb dokumentuma.</i></p> <p><i>A jelen kötetben közölt budapesti naplója először 1933-ban jelent meg az USA-ban, és azóta számtalan újabb kiadást ért meg. A Bandholtz-napló első magyar kiadására 1993-ig kellett várni, a könyv azonban évtizedek óta nem kapható. A Fekete Sas Kiadó az események centenáriuma alkalmából átdolgozott fordításban, történelmi tanulmányokkal és képmelléklettel kiegészítve törleszti e régi adósságot.</i></p>	4165	18634	
---	------	-------	--

<p>Maczó Ferenc: Az utolsó magyar királykoronázás - IV. Károly király és Zita királyné koronázási ünnepe Budapest 1916 végén. Bp., 2018.</p> <p><i>A Magyar Tudományos Akadémia Lendület Szent Korona Kutatócsoportjának új kötete az utolsó magyar uralkodókoronázás centenáriuma alkalmából IV. Károly király és Zita királyné ez ideig kevésbé vizsgált, 1916. december végi koronázását mutatja be. A 176 színes és fekete-fehér illusztrációval díszített kötetben Maczó Ferenc a legújabb kutatások alapján, de olvasmányos stílusban tárja fel az ünnepegsorozat eseményeit. Részletesen feltérképezi, miért volt létfontosságú magyar szempontból az első világháború közepette a királykoronázás megszervezése. A kismonográfiából megismerhetjük a Mátyás-templomban és a budai várban tartott egyházi és világi ceremónia előkészületeit és lefolyását, valamint különleges kulisszatitkait és fennmaradt tárgyi emlékeit is. A könyvben érzékletesen bontakoznak ki annak körülményei, hogy a magyar nemzetépítés jegyében az ünnepek szervezői miként tették különféle reprezentációs eszközökkel hangsúlyossá a szakrális és állami ceremónia magyaros jellegét. Végül a kötet kiemelt figyelmet szentelt annak is, hogy a harmadik háborús esztendőben az emberek számára milyen üzenetet hordozott a koronázási ünnepség. E könyv mindenkinek ajánlható, aki érdeklődik az utolsó magyar király, Boldog IV. Károly élete, az első világháború története és a 20. századi Magyarország sorsfordulói iránt.</i></p>	2550	18635	
<p>A gyermekvonatok - Élő híd Magyarország, Hollandia és Belgium között az első világháború után. Bp., 2020.</p> <p><i>Az első világháború és az azt követő forradalmak kimerítették Magyarország tartalékait. A Vöröskereszt és más humanitárius szervezetek először segélyszállítmányok formájában támogatták az elszegényedett országot. Ezt követte egy második nemzetközi akció: 1920 és 1930 között több mint 60 000 magyar gyermeket vittek külföldi nevelőszülőkhöz néhány hónapra, hogy testileg és lelkileg megerősödjenek az átélt megpróbáltatások után. A gyermekvonatok elsősorban Hollandiába és Belgiumba, kisebb mértékben Svájcba, Svédországba és Nagy-Britanniába szállították a gyermekeket. A külföldön töltött hónapok nagy hatással voltak a gyermekek és családjuk életére. Voltak, akik végleg a nevelőszülőknél maradtak, mások gyakran életük végéig tartották a kapcsolatot a külföldi befogadó családdal. A gyermekvonatoknak köszönhetően a két világháború között nem csak személyes, de gazdag kulturális, tudományos és gazdasági kapcsolatok is kialakultak egyrésztől Magyarország, másrésztől Belgium és Hollandia között. A második világháború után a gyermekmentő akció ismét beindult, de sokkal rövidebb ideig tartott.</i></p>	4242	18636	

<p>Dokumentumok a magyarországi németek történetéhez - 1944-1953 - Quellen zur Geschichte der Deutschen in Ungarn - 1944-1953. Bp., 2020.</p> <p><i>A második világháború végétől az 1950-es évek kezdetéig a magyarországi német kisebbség életében mélyreható változások következtek be. Ennek az időszaknak az eseményei - a jogfosztások, kisajátítások, kiutasítások, deportálások, belső telepítések - alapvető, máig ható fordulópontot jelentenek a magyarországi németek történelmében. A 400 korabeli dokumentumot tartalmazó kötet átfogóan mutatja be a magyarországi németek helyzetét a korszak bel- és külpolitikai folyamatainak összefüggéseiben. A részletes bevezető tanulmánynak, a dokumentumok összefoglalói magyar és német nyelvű közzétételének, valamint a függeléknek köszönhetően a forrásgyűjtemény jól használható az oktatásban, ugyanakkor lehetőséget nyújt arra is, hogy segítségével a témával foglalkozó kutatók konkrét aspektusokat vizsgálhassanak, s újabb kérdésselvetésekkel ösztönözdhessék a további kutatásokat.</i></p>	8075	18637	
---	------	-------	--

<p>Slachta Krisztina: Roknlátogatók - A magyarországi németek kapcsolatainak állambiztonsági ellenőrzése - egy ellenségkép története. Bp., 2020.</p> <p><i>Az ún. rokonlátogatók, azaz a második világháború után Magyarországról kitelepített németek és itthon maradt rokonaik kapcsolattartására, a svábok utazásaira a magyar állambiztonság is felfigyelt. A magyarországi németek elleni állam(biztonság)i intézkedéssorozatok második hulláma az 1956-os forradalmat követő megtorlások során, illetve azok lezárulta után kezdődött meg. Az 1960-as évek elejétől egyre nyitottabb utazási lehetőségek révén az elűzött vagy elmenekült német származású egykori magyar állampolgárok már nyugati rokonlátogató turistaként érkeztek az országba, és új hazájuk, a nyugati fogyasztói társadalom értékrendjét és tárgyi kultúráját közvetítették a szocialista Magyarország felé, amit az állambiztonság ellenséges diverzióként, nyugati fellázító politikaként értékelte. Az állambiztonság a Kádár-rendszer konszolidálódása idején is igyekezett fenntartani a hiszterizált hidegháborús és "ellenforradalmi" viszonyokat, ahol csak lehetséges volt, ellenségeket keresett - és talált. A rokonlátogatóként érkező egykori kitelepített németek elleni állambiztonsági fellépés egy sikeres belső ellenségkép-kreálás eredménye, melynek csúcsai egy-egy leleplezett kémügy során a széles nyilvánosságot is elérték. A rokonlátogatók utazásaira vonatkozó ügynöki jelentések tartalma azonban éles ellentétben áll az állambiztonsági objektum-dossziék összefoglaló jelentéseiben vélelmezett - ám tényként kezelt - ellenséges tevékenységgel. A magyar állambiztonság esetükben egy olyan ellenségképet, illetve egy olyan feltételezett ellenséges csoportot vélt felfedezni, akikkel szemben hatékonyan alkalmazhatóak voltak az állambiztonság hidegháborús toposzai és a kémelhárítás kliséi. A rokonlátogatók állambiztonsági kontrolljának története ily módon elsődlegesen egy ellenségkép története.</i></p>			
	3825	18638	

<p>Tolnainé Kassai Margit: Óvoda az óvóhelyen - Feljegyzések a Sztehlo-gyermekmentésről. Bp., 2020. <i>Sztehlo Gábor evangélikus lelkésznek, a Világ Igazának egy eddig ismeretlen munkatársa kap nevet, arcot és hangot ezzel a kötettel: Tolnainé Kassai Margit banktisztviselő, fotográfus, 1944-45-ben a Jó Pásztor Bizottság gyermekotthonaiban bujkáló gondozónő memoárnaplója máig kéziratban rejtőzött. A német megszállás és Budapest felszabadulása közötti időszakot megörökítő szöveg igazi felfedezés: olyan kisportrék sorát tartalmazza a mentett gyerekekről, a rájuk vigyázó, szintúgy bujkáló felnőttekről és az események sok más szereplőjéről, amelyek közel hozzák a budapesti zsidók üldözése, a menekülés és az embermentés, az ostrom és a háború utáni néhány hét mindennapjait. Itt semmi sem csupán fehér vagy fekete: a szerző a legszörnyűbb körülményekről szólva is képes hol friss humorral, hol kesernyés iróniával, mindvégig rendkívül szórakoztatóan és elgondolkodtatóan írni. A memoárnaplót Kunt Gergely társadalomtörténész kísérő tanulmányával, jegyzetekkel és annotált névmutatóval adjuk közre.</i></p>	4250	18639	
<p>Dombi Gábor: Osztályellenségek - Az 1951-es budapesti kitelepítés zsidó áldozatai. Bp., 2020. <i>"A deportáltak iratanyagának böngészése közben az volt az érzésem, hogy nem kutató történész, hanem drámaíró kellene a sorsok, életek, szenvedések, bukások és felemelkedések feldolgozásához. A mai magyar társadalomban még többségben vannak - hozzám hasonlóan - a szocializmus idején nevelődtek, akik számára a korszak ifjúkoruk többnyire napfényes világát jelentette. Az árnyakat szüleink gondosan elrejtették előlünk. A kitelepítésekről szinte mindenki hallott, de keveset, elégtelenül, részletek nélkül, elnagyoltan. Ahogyan sokáig én is. Mert nem esett szó a mi családjunkban sem arról, hogy mit jelentett nekünk a 20. század: ükapám halálát a fehérterror alatt; a zsidótörvények okozta állásvesztést; szinte az összes vidéki rokon pusztulását; Auschwitzot; munkaszolgálatot a hidegség-ilonamajori kivégzéssel együtt; valamint a pesti gettót. És a kitelepítést is, ráadásaként." - írja könyvéről a szerző, Dombi Gábor.</i></p>	2125	18640	

<p>Üdvözet a győzőnek - Tanulmányok 1918 mikrotörténelméről. Bp., 2020.</p> <p><i>Ez a kötet a 2018 szeptemberében rendezett Üdvözet a győzőnek című interdiszciplináris konferencia szerkesztett anyagát tartalmazza. A konferencia egy három alkalomból álló sorozat záróeseménye volt: előzményeit 2014-ben és 2016-ban rendeztük meg Emlékezés egy nyár-éjszakára, illetve E nagy tivornyán címmel, és mindkét korábbi rendezvény anyagát közreadtuk kötetben is. A harmadik konferencia felhívása - az előző kettőhöz hasonlóan - egy Ady-verscím iróniáját igyekezett kreatívan továbbgondolni és kontextusba helyezni, elérkezve arra a pontra, amikor ez az irónia végképp keserűvé és reménytelenné válik, miközben máshol már érlelődik a húszas évek sosem látott virágzása, már készülnek a modernség kulturális projektumát kiteljesítő és a század arculatát meghatározó művek. A kötet tanulmányai az irodalom, a zene, a képzőművészet, a tánc, a színház, a film, a tömegkultúra, a korabeli médiumok, a köznyelv, a közgondolkodás, a kulturális intézmények történetében kutatják ezt a kettősséget.</i></p>	2890	18641	
---	------	-------	--

<p>Pethő Tibor: A Magyar Nemzet története 1938-2018. Bp., 2018.</p> <p><i>A 2018 tavaszán megjelenését beszüntető Magyar Nemzet az elmúlt nyolcvan év hazai napilappiacán páratlan kuriózum.</i></p> <p><i>Sőt, a lap jóval több, mint egy napilap. A magyar és a világtörténelem egyik fordulópontján, közvetlenül a második világháború kitörése előtt, 1938-ban indult útjára, és azóta, függetlenül a politikai és társadalmi berendezkedés radikális változásaitól mindig központi szerepben volt, mélyen tükrözve és egyben alakítva is az eseményeket - pedig közben volt egy Rákosi- és egy Kádár-rendszer is. A szinte azonnal kialakult legendájához, az általa betöltött szerephez éppúgy ragaszkodtak a hatalom mindenkori birtokosai, mint a lapot tartalommal megtöltők. A lap története egyben izgalmas mélyfúrás az elmúlt nyolcvan év magyar történelmébe és szellemi folyamataiba.</i></p> <p><i>Alapítója, Pethő Sándor a Times, a Neue Zürcher Zeitung tapasztalatait felhasználó első magyar világlapnak gondolta el. Olyan újságnak, amely a hazai politikai eseményeket a külpolitika eseményeibe ágyazva elemzi, értelmezi. A születő, konzervatív-liberális, keresztény szellemiségű, a nemzeti kérdésekkel kiemelten foglalkozó lap terjedelmes külpolitikai rovattal rendelkezett.</i></p> <p><i>A hazai világlapról szőtt elképzeléseket a második világháború kitörése keresztülhúzta. Néhány éven belül viszont a Magyar Nemzet vált az ország legnagyobb hatású náciellenes orgánumává.</i></p> <p><i>Az 1944-es betiltás után egy esztendővel újjászülető lap, amíg tehetett - 1948 tavaszáig - ugyanolyan határozottan lépett fel a kommunista egyeduralkodó törekvésekkel szemben. A későbbiekben is a pártsajtóhoz képest meglévő mássága, a letűnt polgári világot idéző stílusa, hangvétele emelte ki a szocializmus médiavilágából, tette érdekessé olvasói előtt.</i></p> <p><i>A Magyar Nemzet fennállásának nyolc évtizede alatt nagy részt olyan körülmények között volt kénytelen működni, amikor az országban vagy korlátozták a sajtószabadságot vagy egyáltalán nem - legfeljebb a kiskapukat megtalálva - lehetett a hivatalostól eltérő nézeteket hangoztatni. Az újság a kiskapukat kihasználva, felélesztve háború alatt az olvasók tájékoztatására rendszeresen használt "becsempészett ószinte mellékmondatok" hagyományát szólalt meg - amikor megtehetette a szocialista rendszer idején is.</i></p> <p><i>A kilencvenes évektől - éppen mert mindenki magáénak érezte és akarta a patinás márkanévét - a lapra megpróbáltatásokkal teli korszak várt. A Magyar Nemzet a Napi Magyarországgal való 2000-es egyesítés nyomán megerősödött, ám idővel egyre inkább elköteleződött egyetlen politikai erő irányába. A 2015-ös fordulatot követően függetlenségének helyreállításával sikerült korábbi tekintélyét visszaszereznie. A szellemében az alapítók céljaihoz visszatért Magyar Nemzetet két nappal a 2018-a választás után zárta be tulajdonosa, aki azóta el is adta médiumait. A Magyar Nemzet folytatásaként a lap korábbi újságírói idén májusban létrehozták a Magyar Hangot.</i></p>			
	3817	18642	

<p>A báró Podmaniczky család szerepe a 18-19. századi magyar kultúrában. Bp., 2017.</p> <p><i>Jelen tanulmánykötet írásai a báró Podmaniczky család egyes tagjainak a 18-19. századi magyar társadalmi és kulturális modernizáció érdekében kifejtett tevékenységét vizsgálják. A 18. század közepétől egyre növekvő politikai és kulturális befolyással rendelkező bárói família reprezentánsai iniciatív szereppel bírtak a hazai irodalmi és tudományos élet számos területén, külföldi (elsődlegesen német) kapcsolati hálójuk pedig imponálóan kiterjedt volt. Kulturális örökségük gazdagságát tehát nem csupán építészeti, kertművészeti és festészeti alkotások jelzik, hanem azok a személyes kapcsolatok is, amelyeket Alexander von Humboldt, Johann Wolfgang von Goethevel, Friedrich Wilhelm Joseph Schellinggel, Abraham Gottlob Wernerrel vagy Carl Maria von Weberrel létesítettek. A Podmaniczkyak sokoldalú tevékenysége is azt tanúsítja, hogy a korabeli Magyar Királyságnak a nyugat-európai gazdasági és társadalmi fejlődési szinttől való leszakadása nem járt szükségszerűen együtt az eredményes kulturális felzárkózási törekvések hiányával.</i></p>	2508	18643	
<p>Szécsi Noémi: Lányok és asszonyok aranykönyve - Szépség, egészség, termékenység és szexualitás a 19-20. század fordulóján. Bp., 2019.</p> <p><i>Mi volt a menstruáció szerepe a nők oktatása szempontjából a 19-20. század fordulóján? Éltek-e szexuális életet a szűzkultuszban nevelt középosztálybeli lányok? Milyen testi tulajdonságokkal lehetett jól elkelni a házassági piacon? Miért volt erkölcstelen intézmény a szoptatódajkaság? Mivel igyekeztek akkoriban orvosolni a meddőséget? Miért gondolták egészségre ártalmasnak az egyedülálló nők életét? Testi vagy lelki betegség volt-e a hisztéria? Hogyan viszonyultak akkoriban egy nőgyógyászati műtétéhez? Korabeli vélekedések szerint miért nem lehet szerelemmel szeretni egy majd nyolcvanéves nőt?</i></p> <p><i>Sok más forrás mellett dr. Hugonnai Vilma, az első magyar orvosnő hagyatékában fellelhető századfordulós rendelési naplók képezik az egyik legfontosabb forrását ennek a könyvnek, ami - korabeli levelek, naplók, visszaemlékezések, orvosi és ismeretterjesztő források, valamint irodalmi művek segítségével - kamaszkortól idős korig kíséri végig a 19. század végén és a 20. század elején, egy paradigmaváltó időszakban élt nők életét. Megmutatja, hogyan tekintettek a nők testére, és hogyan érezték magukat ők a saját testükben abban a korban, amikor a nők társadalmi szerepének változása és a modern testtudatosság kialakulása jelentős változásokat hozott az addigi szemléletbe.</i></p>	3817	18644	

<p>Asszonyoknak igen sokat kell tudni... - Új kutatások a nőnevelés történetéről. Bp., 2019.</p> <p><i>A nőnevelés történetének 19. és 20. századi epizódjait mutatja be a Kéri Katalin köré szerveződött több mint 10 éves múltra visszatekintő Pécsi Nőtörténeti Műhely tanulmánykötete. A neveléstörténeti kutatások nőtörténeti áttekintése, a középiskolai koedukáció és a nők pályaválasztásának problémái, a nők kereskedelmi és ipari szakképzése, a tanítónők életmódját megvilágító öltözködési szokások, a New York-i Schwimmer Rózsa-hagyaték és a 19. századi női naplók oktatástörténeti aspektusai, az 1860-as évek írónői és nőirodalma, az 1970-es és az 1980-as évek magyar tanterveinek nőneveléstörténeti elemzései egy-egy szín a nőnevelés- és női művelődéstörténet palettáján. Az új kutatásokban együttesen érvényesül a modern és a hagyományos történetírói szemlélet: egyszerre jelen a diakrón és a szinkrón vizsgálatok. A kutatók nemcsak az eseménytörténetre fókuszálnak, forráskritikát, a kvantitatív elemzéseken túl kvalitatív módszereket alkalmaznak, térben és időben végeznek összehasonlító vizsgálatokat. E módszerekkel, új típusú források bevonásával és interdiszciplináris megközelítéssel (sajtótörténet, divattörténet, irodalomtörténet, művelődéstörténet) folyó kutatások új eredményekkel gazdagítják a nőnevelés, a nőtörténet és az emberiség történelméről alkotott ismereteinket.</i></p>	2125	18645	
---	------	-------	--

<p>Érzelmek és mostohák - Mozaikcsaládok a régi Magyarországon. Bp., 2019.</p> <p><i>Vajon a családi élet valóban gyökeresen megváltozott a 18. században, amikor az egy háztartásban élők közötti intimitás és bensőségesség megjelenéséről szokás beszélni? Jelen kötet az érzelemtörténeti stúdiumok mára gazdag eszköztárának alkalmazásával törekszik a múltbéli családi gyakorlatok, szerepek és identitások jobb megértésére. A kötet célja az is, hogy a már jobban ismert férj-feleség és szülő-gyermek kapcsolatról a régi korok mostohacsaládjaira, mai kifejezéssel: mozaikcsaládjaira terelje a figyelmet. A magas halálozás miatt ugyanis a mostohaszülőket, fél- és mostohatestvéreket egyesítő családok a 16. és a 19. század között a mainál is gyakoribbak voltak, férfiak és nők jelentős hányada gyermekként vagy felnőttként, rövidebb vagy hosszabb ideig mozaikcsaládban élt. Miközben a kötet lapjain hús-vér alakban megjelenik a gonosz mostohaanya és az apja távollétében neki kiszolgáltatott mostohaleány mesebeli figurája is, a kötet szerzői rámutatnak a mostohaszülők és a család stabilitásának összefüggéseire és ezek változására, illetve a mostoha-rokonság nemcsak kockázatnövelő, de érzelmileg és anyagilag támogató gyakorlataira az egyén és a család életében. A kötet szerzői kalandos utazásra hívják az olvasót: jobbágyközösségek büntetőpereit, polgárok perlekedéseit, arisztokrata családi levelezéseket, női naplót böngészve, nemesek síremlékállítási szokásait vizsgálva pillanthatunk bele a régi Magyarország családjainak érzelmi gyakorlataiba mindennapjaik, ünnepeik és konfliktusaik során.</i></p>	2967	18646	
<p>Domonkos László: Átállt szovjet katonák 1956-ban - Tények és legendák. Bp., 2020.</p> <p><i>A magyar szabadság ügye más nemzetek fiait is magával ragadta. Az ellenállás számtalan hősi tette sokszor olyan lelkesítő erővel bírt, hogy elementáris hatása alól csak a szabad-ság ellenségei vonhatták ki magukat. Domonkos László legújabb könyvében az 1956-os forradalom és szabadságharc során átállt szovjet katonák sorsát kutatva is ezt bizonyítja. Mert számosan voltak, akik a magyar ügy mellé álltak, magukénak érezték népünk mindent elsöprő szabadságvágyát. Döntésükért természetesen súlyos árat fizettek velük. De mert "velünk voltak", hoz-zánk tartoznak. Illő tehát, hogy megemlékezzünk róluk.</i></p>	2967	18647	

<p>A politika reprezentációja a kortárs könnyűzenében. Bp., 2020.</p> <p><i>A politikai tartalmú szövegek megjelenése a kora újkorban lehetővé tette ezek későbbi értékelését és a politika világának ábrázolását érthetővé és értékelhetővé tette. A modern korban a fogyasztói célokat kiszolgáló szórakoztatóipar feltalálja a könnyűzenét műdalok, magyar nóták, egyéb műfajok formájában. A fogyasztói társadalommal megjelenő popkultúra pedig kitermeli a kor igényeinek megfelelő zenei irányzatok sokaságát - miközben mindezen műfajok mélyen összefonódnak a politikai mozgalmakkal, sőt adott esetben betagozódnak a politikai hatalom működési mechanizmusába.</i></p> <p><i>A magyar viszonyok között a jelen kötet úttörő jellegű, mert nem csak hazai témákat dolgoz fel, és nem csak a szűkebben vett kortárs zenére fókuszál. A letűnt kor, a szocializmus világának kritikai értékelései mellett a félmúlt és a jelen számos zenei szubkultúrája. A Kádár-korszak szanonzbizottságától az István, a királyig, a posztjugoszláv undergroundtól a mai Kína popkultúrájáig számos elképesztő jelenséget, intézményt és irányzatot vizsgálnak a kötet írásai, melyeket napjaink elismert kutatói jegyeznek.</i></p>	2117	18648	
<p>Döbör András: Sajtópolitika és politikai sajtó Magyarországon (1780-1840). Bp., 2018.</p> <p><i>A sajtótörténet társadalomtörténeti szempontú, analitikus kutatási irányának megfelelően könyvében a felvilágosodás és reformkori magyar nyelvű politikai hírlapírás történetét és a korabeli kormányzati sajtópolitika összefüggéseit vizsgálja fel. Vizsgálatának középpontjába állítja, hogy miként szolgálták a magyar nyelvű politikai hírlapok a nemzeti identitást, a modernitást és a polgári átalakulást az adott társadalmi-politikai környezetben.</i></p> <p><i>A könyv a magyarországi könyv és sajtócenzúra és a kormányzati sajtópolitika történetének bemutatása után a Magyar Hírmondó, a Magyar Kurír, a Hadi és Más Nevezetes Történetek című felvilágosodás kori, valamint a Jelenkor című reformkori hírlapokat mint életmód- és politikai viselkedésmintákat adó médiumokat elemzi, bemutatva, hogy milyen társadalmi problémák megvitatását tették lehetővé a jozefinizmus és a kabinetabszolutizmus cenzúráviszonyai közepette.</i></p>	2125	18649	

<p>Ordasi Ágnes (szerk.): Egan Lajos naplója - Impériumváltások Fiumében a kormányzóhelyettes szemével (1918-1920). Bp., 2019.</p> <p><i>Válsághelyzetben szolgálatot teljesíteni vajon lelkiismereti kérdés, személyes felelősség vagy hivatali kötelesség? Feltétlen alázat vagy beletörődés? Körülmények diktálta kényszerűség vagy bátor, hazafias áldozat? Lojalitás, de mégis ki vagy mi felé egy olyan pillanatban, amikor éppen átalakulóban vannak a határok, a hatalmi viszonyok, az államok? Egyáltalán érdemes-e ilyen és ehhez hasonló ellentétpárokban gondolkodni éppen az első világháborút követő impériumváltások idején?</i></p> <p><i>Egan Lajos, Fiume utolsó kormányzóhelyettesének naplója (1918. október 23. - 1920. június 4.) a fenti dilemmákhoz kapcsolódó ismereteinket árnyalja, miközben betekintést enged a kikötőváros egyik turbulens időszakának mindennapjaiba, valamint a magyar államhatalom fokozatos kiszorulásának folyamatába is. A napló értelmezését a kötetben szereplő előtanulmányok, diagramok, életrajzok, annotált névmutató és képmelléklet segítik.</i></p>	2797	18650	
<p>Gianone András: Katolikus nagygyűlések Magyarországon. Bp., 2017.</p> <p><i>Magyarországon a 19. század végén kezdődő és a kommunista fordulatig tartó időszakot katolikus reneszánszként is szokták emlegetni. Ebben a fél évszázadban nemcsak a hitélet megújulásának lehetünk tanúi, de annak is, hogy a katolikus egyház a hagyományostól eltérő módokon is igyekszik tanítását hirdetni és a közéletet befolyásolni. A korábban szinte kizárólag az állam támogatására és saját kiváltságos helyzetére hagyatkozó egyházi vezetés egyre inkább a világi hívekre kívánt támaszkodni - nemcsak az elitre, hanem a tömegekre is. Ebben az időszakban vált a magyar katolicizmus legfontosabb közéleti fórumává a katolikus nagygyűlés.</i></p> <p><i>19. századi előzmények nyomán 1900-ban tartották meg az I. Országos Katolikus Nagygyűlést, amelyet 1943-ig további harminc követett, illetve utózőngként az 1947-es Nemzeti Mária Kongresszus. E nagygyűlések történetét követve feltárul, hogyan reagált a katolikus elit azokra a politikai és társadalmi kihívásokra, amelyek a dualizmus, az első világháborút követő forradalmak és a trianoni béke, a Bethlen-konzolidáció, a gazdasági világválság, az 1930-as évek jobbratulódása, a második világháború és a kiépülőben levő kommunista diktatúra idején kerültek felszínre. A nagygyűlések fél évszázados történelme azt is tükrözi, hogyan sikerült a kezdeti szűk körű, arisztokratikus jellegű összejövetelekből igazi tömegrendezvényt teremteni.</i></p>	2890	18651	

<p>Kádas István: A megye emberei - A szolgabírói hivatal és viselői Északkelet-Magyarországon (1329-1545). Bp., 2020.</p> <p><i>Kádas István a Középkori Magyar Gazdaságtörténet "Lendület" Kutatócsoport kutatója, doktori fokozatát 2019-ben szerezte. A kötet lapjain a középkori Magyarország északkeleti megyéinek, elsősorban Sáros megyének a szolgabírói elevekednek meg. A tisztség a nemesi vármegye egyik legfontosabb hivatalának számított, a középkorban egyenesen a megyei törvényszék oszlopának tartották. Sokrétű feladataik az élet számos területére kiterjedtek, a bírászkodás mellett az adószedésben, illetve a hadfelszerelésben is fontos szerepük volt. Egy hivatal megértése elválaszthatatlan a rendszert működtető személyek megismerésétől. Éppen ezért a könyv nem csupán a szolgabírói hivatalra fókuszál, hanem fontos hangsúlyt kapnak maguk a tisztségviselők is. A kötet feltárja a szolgabírók családi, rokoni viszonyait, ezen familiák és tisztségviselők lokális és regionális presztízsét, illetve kapcsolati hálóját. Ennek köszönhetően alaposabban megismerhetjük a megyét működtető nemesek csoportját, de feltárul a megyei társadalom különféle rokoni, gazdasági, hivatali kapcsolatokkal átszőtt világa, melynek a különböző vagyonú és tekintélyű nemesi családok, várurak és kisbirtokosok mellett a városi polgárok is fontos részét képezték.</i></p>	2465	18652	
<p>Bartha Ákos: Populizmus, népiség, modernizáció - Fejezetek a kelet-közép-európai politikai gondolkodás 20. századi történetéből. Bp., 2017.</p> <p><i>A könyv a populizmus-népiség-modernizáció fogalomhármására építve a 20. századi kelet-közép-európai politikai gondolkodás történetébe nyújt bepillantást.</i></p>	2380	18653	
<p>Bencsik Péter: Kelet és Nyugat között - Államhatárok, úti okmányok, határátlépés Magyarországon és Csehszlovákiában (1945-1989). Bp., 2019.</p> <p><i>A határok, illetve azok átjárhatósága, az engedélyezett és az illegális határátlépések történetének vizsgálata az ezredforduló után világszerte nagy lendületet kapott. Számos munka jelent meg e témában a világ legkülönbözőbb országairól. Az eddigi vizsgálatok azonban szinte kizárólag egy ország sajátosságait elemezték, több ország összehasonlítására most először kerül sor.</i></p> <p><i>Jelen kötet célja a keleti és a nyugati határrezsimek sajátosságainak feltárása és összehasonlítása. Részletesen bemutatja a kérdés nemzetközi hátterét, és e kereten belül veti össze - széles körű levéltári kutatásokra támaszkodva - a magyar és a csehszlovák esetet. Az eredetileg a nyugati modellt alkalmazó két állam ugyanis 1945 és 1989 között a keleti modell részévé vált, amelynek fő sajátossága a határok fizikai és jogi lezárása, saját polgárainak kiutazását is gátolva.</i></p>	3315	18654	

<p>Márvány, tárház, adomány - Gazdaságtörténeti tanulmányok a magyar középkorról. Bp., 2019. <i>A Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézetben működő Középkori Magyar Gazdaságtörténet "Lendület" Kutatócsoport negyedik tanulmánykötetét tartja kezében az olvasó. A középkori élet sokszínűsége, a mindennapokat átszövő gazdasági struktúrák sajátos világa ezúttal is történelmi, régészeti és művészettörténeti kutatások legújabb eredményein keresztül tárul fel. A kötet a korábbi évekhez hasonlóan a királyi hatalom és a városok gazdasági életben betöltött szerepét helyezi a középpontba. A tanulmányok olvasásakor a királyi és királynéi udvar ellátása és jövedelmei mellett egyes időszakok pénzforgalmi sajátosságain, a különböző városi kiváltságokon, az országok és a piackörzetek, a városok és vidékük közötti továbbá a városon belüli határvonalak szétválasztó és összekötő szerepén át, a külfölddel fenntartott kapcsolatok szerteágazó történetén túl, egy-egy település épített környezete és írásbeliségének fejlődése ismerhető meg.</i></p>	3647	18655	
<p>Mihalik Béla Vilmos: A kétszer megváltott nép - Katolikus egyház a Jászkunságban (1687-1746). Bp., 2020. <i>A Jászkunságot az oszmán hódoltságot követően a Német Lovagrend vásárolta meg, ezzel a terület lakossága elvesztette középkori eredetű kiváltságait, és földesúri hatalom alá kényszerült. Csupán nagy áldozatok árán, 1745-ben tudták a jászok és kunok magukat megváltani és régi privilégiumaikat visszaszerezni. Mihalik Béla Vilmos kötete ebbe a bő fél évszázadba enged betekintést, a török kiűzésétől egészen a megváltakozás, azaz a jászkun redempció időszakáig. A katolikus egyház eddig alig ismert regionális történetén keresztül megismerhetjük a sokat szenvedett közösségek újjászerveződését. Papok, szerzetesek, kántortanítók, a jász és kun közösségek mindennapjai elevenednek meg. A könyvben a konfliktusok és az együttműködés pillanatain keresztül a világi és egyházi hatalom változó viszonya rajzolódik ki a bécsi udvartól a váci és egri püspöki udvarokon át a jászkunsági falvak világáig. A sokszor esendő, a községgel vitatkozó plébánosok, a templomuk felépítéséért minden követ megmozgató katolikusok és a gyülekezeteiket, vallásgyakorlatukat védő reformátusok keresik az együttélés lehetőségeit a török hódoltságot követő újjáépítés nehéz évtizedeiben. Mindeközben a háttérben minduntalan felsejlik a nagy közös cél: a megváltakozás a földesúri eladatottságból, az ősi kiváltságok visszaszerzése.</i></p>	2797	18656	

<p>Somogyi Éva: Magyarok a bécsi hivatalnokvilágban - A közös külügyminisztérium magyar tisztviselői 1867-1914. Bp., 2017.</p> <p><i>Kik voltak azok a tisztviselők, akik a közös kormányzatban szerepet vállaltak, milyen társadalmi közegekből érkeztek, hogyan alakult nemzeti identitásuk; magyar voltuk és birodalmi szolgálatuk összhangjának vagy konfliktusának problémája? Ezekre a kérdésekre keresi a választ a monográfia.</i></p>	2720	18657	
<p>Lakatos Bálint: Mezővárosi oklevelek - Települési önkormányzat és írásbeliség a késő középkori Magyarországon, 1301-1526. Bp., 2019.</p> <p><i>A szerző a késő középkori mezővárosok és falvak által kiadott okleveleket mestere, Kubinyi András nyomdokain kezdte kutatni. A Kubinyi-féle ún. centralitási pontrendszert a korabeli országterület egészére alkalmazva elvégezte a saját kiadvánnyal rendelkező, összesen 294 helyiség település-hierarchiai besorolását, közölve e települések és több mint ezer oklevelük alapadatait. Elemzése nyomán kibontakoznak a mezővárosok öngazgatási szervezetének, írásbeliségének és kapcsolatrendszerének mindeddig kevésbé ismert jellemzői.</i></p>	3315	18658	
<p>Fejérdy András: Az 1822. évi magyar nemzeti zsinat története. Bp., 2018.</p> <p><i>A felvilágosult jozefinista egyházpolitikai gyakorlat hatására a Magyar Királyságban a 18-19. század fordulóján válság tünetei jelentkeztek az egyházi fegyelmet illetően és a vallási életben. A tapasztalható visszasságok és bajok általános érvényű megoldásának eszközét a magyar egyházi vezetés nemzeti zsinat megtartásában látta. Fejérdy András, a Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézetének tudományos munkatársa, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem egyháztörténelem-tanára ennek a Rudnay Sándor hercegprímás vezetésével 1822. szeptember 8. és október 16. között Pozsonyban tartott utolsó magyar nemzeti zsinatnak a történetével ismerteti meg az olvasókat. Az OTKA NK 83779 program keretében folytatott, széles körű levéltári kutatásokon alapuló munka a nemzeti zsinat összehívásától kezdve, az előkészítés folyamatán keresztül, a zsinat lefolyásán át egészen a határozatok kihirdetésének kudarccal végződő utóéletéig mutatja be az 1822. évi pozsonyi zsinat történetét. A nemzeti zsinatnak a kötetben közölt határozatai és válogatott dokumentumai a magyar egyház történetének egy olyan időszakába engednek betekintést, amelynek történeti feldolgozása még számos feladatot tartogat.</i></p>	3817	18659	

<p>L. Balogh Béni: Románia és az erdélyi kérdés 1918-1920-ban - Dokumentumok. Bp., 2020. <i>E forrásközlés középpontjában az erdélyi kérdés áll. A kötet elsődleges célja az, hogy a magyar olvasó előtt mindeddig ismeretlen dokumentumok segítségével bemutassa Románia Erdély megszerzéséért 1918-1920 között vívott küzdelmét, ez irányú politikai, diplomáciai és katonai lépéseit. A közel száz, többségében román nyelvű irat mindegyike első ízben olvasható magyar fordításban. A dokumentumok betekintést nyújtanak a korszak román politikai és katonai elitjének mentalitásába, nem egy esetben a "főszereplők" személyes motivációira is fény derül. Megtudhatjuk, miként foglalta el a román hadsereg Erdélyt, hogyan vonult be 1919 augusztusában Budapestre, és az is kiderül, milyen diplomáciai lépéseket tett a román kormány annak érdekében, hogy az első világháborút lezáró párizsi békekonferencia szentesítse a katonailag már megszállt Erdély Romániához csatolását.</i></p>	2465	18660	
<p>Hans Normann: Magyarország, a birodalom, az ország és a nép, a mostani állapotában. Bp., 2020. <i>A régi - jelen esetben a reformkori - Magyarországot bemutató útleírás-sorozatunk legújabb darabja: az osztrák újságíró, Hans Normann könyve. "Az országgyűlés feltűnő vehemenciával vette védelmébe a honi nyelvet. Elfogadták azt az indítványt, hogy az országgyűlés előterjesztéseit és határozatait magyar nyelven fogalmazzák meg; de úgy tűnik, a magyarok kevésbé veszik számításba, milyen nagyok lesznek azok a hátrányok, amelyek a német nyelv szándékolt kizorításából származnak majd reájuk nézve. Magyarország a német tartományokkal ápolja a legélénkebb kapcsolatokat, s az ország belsejében a német nyelv olyan jelentős befolyásra tett szert a gyarapodó kultúrára és civilizációra, hogy csak ezek rovására indulhat hanyatlásnak. Szerencsére aligha lehetséges, hogy a nemesek célt érjenek ésszerűtlen szándékukkal. Ez új lépés volna arra, hogy elnyomják a polgárságot, s ez bizonyára nehezen fogja újra feladni kevés megszerzett előnyét. Ezért száználmas az országgyűlés tagjainak elvakultsága és nemzeti hiúsága, akik ennyire haszontalan, az országot és annak polgári jólétét annyira veszélyeztető vitákra pazarolják azokat az értékes pillanatokot, amelyeket a kedvező alkalmak kínálnak." "Az első fényt Magyarországon német írásk terjesztették, a művészeteket, az iparúzés szorgalmát német bevándorlók teremtették meg, a földművelést és a földművelés egész kultúráját német betelepülők emelték magasabb szintre. Végtére német kormány fáradozik azon már évszázadok óta, hogy a magyarok tunya népét előre mozdítsa, mert bár tagadják makacsul a magyarok, de mégis az az igazság, és az is marad mindig, hogy a civilizáció Magyarországon egyedül és kizárólagosan Ausztriának köszönheti eredetét."</i></p>	2890	18661	

<p>Wesselényi Kata: <i>Gazdasszonynak szükséges könyv</i>. Bp., 2018. <i>A kötetben egy egyedi ritkaság, a XVIII. századi erdélyi nemesasszony, Wesselényi Kata házi kéziratok szakácskönyve található, korabeli receptekkel, ételkülönlegességekkel, a már elfeledett régi magyar világ ebédlőasztalára került fogások elkészítésének csínja-bínja. A kötetet szószedet és utószó teszik teljessé.</i></p>	2160	18662	
<p>Zay Anna orvoskönyve - 1718. Bp., 2020. <i>A régi magyar életet és világot dokumentumokon keresztül bemutató sorozatunk könyvtárak, levéltárak vagy éppen magángyűjtemények mélyén rejtőzködő kéziratokat tesz megismerhetővé a mai olvasó számára. A sorozat új kötete Zay Anna, egy magyar nemesasszony 18. század eleji kéziratok orvosi könyvét mutatja be. Az olvasmányt a szerkesztő, Sárdi Margit tanulmánya és szójegyzéke teszi még élvezetesebbé.</i> <i>„Orcát mosni való víz, amely igen nagy secretum – Amikor ideje nyírfavizet venni, vágd meg a nyírfát, és amely víz kifoly belőle, azzal a vízzel mossad az orcát, igen szép orcád lesz minden orcán szokott mocsok nélkül, és gyenge.”</i> <i>„Amelly asszony azt akarja, hogy az orcája meg ne ráncosodjék, hanem ifjú legyen – Végy egy új vasserpent, tedd a tuzra, hogy jól megmelegedjék. Vedd tele a szájadat borral, és egyszersmind fecskendeztesd ki azt a bort a szádból arra a meleg serpenyőre, a fejedet pedig úgy takard be ruhával, hogy a meleg boros pára egészen az orcára menjen. Azután a bort öntsd ki belőle, és ismét tüzesítsd meg a serpenyőt, vess rá egy darab mirhát, a füstöt ruha által bocsásd az orcára, és azzal a megfüstölt ruhával, amely a fejedet vőlt, takard be az orcát, úgy menj el fekünni. Ezt cselekedd kétszer egy holnapba[n]: soha az orcád meg nem ráncosodik.”</i></p>	3315	18663	

<p>Kovács András: Fejedelmek gyógyítói - Gyógyítók, gyógyszerek és gyógyítás az erdélyi fejedelmek udvarában a 17. század első felében. Bp., 2018.</p> <p><i>"Ő felségének" - írta 1629 februárjában Bethlen Gábor fejedelemről az öccse Sárospatak urának - "bizony nincs olyan egészsége, az mint kívántatnék, mert nagy főfájás uralkodik sok esztendőktől fogva ő felségén,... néha nehezen veszen lélegzetet, mikor valami hosszú grádicson kell felmenni, sőt éczaka is reá jó néha ő felségére, ki... ha elhatalmaznék, nehéz és félelmes dolog követhetné, de az doctorok jó reménységben valának isten után abból, hogy ő felségéről elvehetik." A gyógyszerészcsaládba született, patikákban nevelkedett művészettörténész szerző levéltári kutatásainak "mellékterméke", gyermek- és ifjúkorának varázslatos világa iránti nosztalgijának a lenyomata ez a kis kötet, mely az erdélyi fejedelmi udvar gyógyítással foglalkozó személyzetére: híres egyetemek doktoraira, hazai orvosemberekre és -asszonyokra, feredősökre, gyógyszerészekre, azonkívül a gyógyítás eszközeire: ásvány- és hévizekre, gyógyszerekre, valamint a gyulafehérvári fejedelmi patikára vonatkozó adatok keretében törekszik megvilágítani a "nagy fejedelem" és kiváló utóda, I. Rákóczi György betegségének és halálának a körülményeit.</i></p>	1955	18664	
<p>Falvak az uradalmak helyén - A megszűnt nagybirtok telepes községeinek építészete 1945 után. Bp., 2014. Magyarország meghatározó történeti településformája volt a nagybirtok termelési viszonyaihoz igazodó uradalmi falu. A pusztai szórványok alkotta településkép szerves egységet alkotott a környező kultúrtájjal. A könyv első része ennek a kevesek által kutatott településformának a kialakulásával és sajátos esztétikai értékeivel foglalkozik. Még kevésbé ismertek azok az új községek, amelyeket az 1945-ös földosztás részeként alapítottak az uradalmi falvak helyén. Holott ezek a falvak a vidéki modernizáció történetének rendkívül érdekes epizódját jelenítik meg. A korabeli építésztársadalmat megmozgató feladat eredménye egy jellegzetes formanyelv kibontakozása, amely a hagyományos falukép értékeit a modern építészet alapelveivel ötvözte. A könyvben népies modernnek elnevezett irányzat rövid életűnek bizonyult ugyan, de ebben sokkal inkább a politikai változás, semmint a szakmai sikertelenség játszotta a döntő szerepet. Történeti érdekességén túl a falu modernizációjának bő fél évszázaddal ezelőtti kísérlete tanulságos lehet a mai tervezőmunka számára is. Közvetlen ötleteket adhat a hagyományos hosszúház alaprajzi racionalizálásához éppúgy, mint a közintézmények csoportosításához vagy a zöldfelületi rendszerek kialakításához.</p>	1500	18614	

<p>Bibó István összegyűjtött írásai 3. - Az önrendelkezés legitimitása. Bp., 2020. <i>A harmadik kötet jogtudományi, pszichológiai, szociológiai és politikatudományi írásait (ismertetéseit és cikkeit, tanulmányait és értekezéseit), kolozsvári és szegedi egyetemi előadásait, a hatvanas-hetvenes években írt nemzetközi konfliktus-elméleti monográfiáját és annak esettanulmányait, a negyvenes évek közepén és második felében kidolgozott társadalmi és közigazgatási reformterveit, a velük kapcsolatos írásokat és iratokat és az azokra vonatkozó hetvenes évekbeli reflexióit, valamint visszaemlékezéseit tartalmazza. A kötetben található a három kötet névmutatója.</i></p>	6800	18613	
<p>Dénes Iván Zoltán (szerk.): Bibó István Összegyűjtött Írásai 1. Bp., 2017. <i>Bibó István összegyűjtött írásainak első kötete az európai politikai fejlődés értelmezéseit és politikai hisztéria-elemzéseit foglalja magában.</i></p>	6800	18611	
<p>Bibó István Összegyűjtött Írásai 2. Bp., 2018. <i>A második kötet Bibó István demokratikus közösségi értékelési és magatartási mintáit mutatja be és veszi számba - kialakításuktól utolsó nyilvános szerepléséig. Azokat, amelyeket 1944-ben és 1945-ben szűk, 1956-1957-ben nagy nyilvánosság előtt szerényen és magától értetődően vállalt és képviselt.</i></p>	6800	18612	
<p>Összesen:</p>	200101		

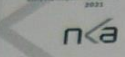

*...m kál a k
...ban a
...meg is;
...kórn d*

Gróf Székely László
Az elmúlt évtizedekben nyilvánvalóvá vált, hogy nem csupán a történelem társadalmi felépítésében derekasan részt vállaló nagy emberek memóriáit vagy naplót érdemes sajtó alá rendezni, hanem akár irrodalmi, akár történelmi szerepvállalásuk folytán kevésbé jelentős emlékek munkáit is, akikből hiányzik ugyan a történelmi látásmód, elbeszélések mégis híven tükrözik koruk társadalmi és kulturális életét. Egy ilyen, sok szempontból marginálisnak tekinthető 18. századi önéletrajz Székely Lászlóé (1716-1772) is, melynek kiadására vállalkoztunk.

A szerző családjával és tragédiákkal övezett életútjára az erdélyi családok hétköznapiival ismertetni meg az olvasót. Ezekben a történetekben edesekről, mostohákról, az árvaság érzelméről, de főleg anyagi veszteségeiről, a testvéri szeretetről vagy ennek hiányáról, esetenként pedig a vérségi kötődéseket felülíró, érzelmi alapon szerveződő barátságokról is olvashat az érdeklődő. A végző képi korántsem légtisztult, hanem mozaikos, akár csak azok a családsterképek, amelyekben a szerző nagyszülei és szülei éltek.

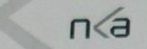
Ez a kötet ingyenesen jutott el a könyvtárba a Nemzeti Kulturális Alap könyvtámogatási programja keretében.
2021

Ez a kötet ingyenesen jutott el a könyvtárba a Nemzeti Kulturális Alap könyvtámogatási programja keretében.
2021

Ez a kötet ingyenesen jutott el a könyvtárba a Nemzeti Kulturális Alap könyvtámogatási programja keretében.
2021

Ez a kötet ingyenesen jutott el a könyvtárba a Nemzeti Kulturális Alap könyvtámogatási programja keretében.
2021

BARTHA ÁKOS
POPULIZMUS, NÉPISÉG, M...

„A 19. század során az emancipáció ellenzői folyton a nők testére hivatkoztak: testi gyengeségére, kisebb testi erejére vagy a nők által havonta elszendvedt menstruációra, amikor amellet kardoskodtak, hogy nem engedhetik a havonta lebetegedő nő nemet a (felsőbb) oktatásba lépésébe világába.”

Ez a kötet ingyenesen jutott el a könyvtárba a Nemzeti Kulturális Alap könyvtámogatási programja keretében.
2021

Ez a kötet ingyenesen jutott el a könyvtárba a Nemzeti Kulturális Alap könyvtámogatási programja keretében.
2021

Ez a kötet ingyenesen jutott el a könyvtárba a Nemzeti Kulturális Alap könyvtámogatási programja keretében.
2021

Ez a kötet ingyenesen jutott el a könyvtárba a Nemzeti Kulturális Alap könyvtámogatási programja keretében.
2021

Lukács Anikó
Nemzeti divat Pesten a 19. században